

ner – altid for én af parterne indebære et element af tvang. Endvidere er domstolene både på lovregulerede og ulovregulerede retsområder med til at fastlægge gældende ret. Det kan anføres, at et retssamfund i den henseende har en forpligtelse til at sikre et velfungerende domstolvæsen, hvor alle involverede besidder et højt fagligt niveau, ligesom samfundet har en pligt til at sikre, at der i videst muligt omfang består den fornødne tillid til retssystemet.

Samtidig er det et vigtigt samfundshensyn at sikre en effektiv udnyttelse af samfundets ressourcer til juridisk rådgivning. Således kan en velfungerende konkurrence blandt juridiske rådgivere medvirke til, at forbrugere og virksomheder opnår den bedste kvalitet og pris netop for den juridiske rådgivning, som der er behov for i den givne situation, samtidig med at de juridiske rådgivere konstant tilskyndes til at forny sig og udvikle nye produkttyper.

7.1.5. I de senere år har der på internationalt plan været en stigende interesse for adgangsbarrieres betydning for udviklingen og konkurrencen inden for de liberale erhverv. Bl.a. har EU og OECD sat fokus på den betydning, som offentligt og privat fastsatte begrænsninger i at udøve et givent erhverv har på konkurrencen inden for erhvervet og på den effektive udnyttelse af samfundets ressourcer.

7.2. Advokatudvalgets overvejelser

7.2.1. Hensynet til fri konkurrence tillægges i dag en meget høj prioritet såvel i Danmark som internationalt. Konkurrencebegrænsende ordninger som møderetsmonopolet bør derfor alene opretholdes, hvis de kan begrundes med tungtvejende hensyn, som ikke kan tilgodeses på en mindre konkurrencebegrænsende måde. Udvalget finder, at de tungtvejende hensyn, der tidligere begrundede opretholdelsen af advokaters møderetsmonopol i civile sager, måske ikke generelt taler med samme vægt i dag. Udvalget har i den forbindelse lagt vægt på en række samfundsøkonomiske betragtninger. På den baggrund finder udvalget, at der i et vist omfang kan ske en lempelse af reglerne om advokaters møderetsmonopol i byretterne, uden at de vægtige hensyn, der ligger bag reglerne, sættes over styr. Udvalget finder, at en lempelse af reglerne om advokaters møderetsmonopol ikke bør omfatte behandlingen af 1. instanssager ved landsretten eller Sø- og Handelsretten samt ankesager ved landsretten og Højesteret. Det er i disse overvejelser indgået, at behandlingen af disse sager findes at stille særlige krav til en høj og kvalificeret bistand fra partsrepræsentanten.

Udvalgets overvejelser omfatter heller ikke de så-

kaldte »indispositive« sager. I denne type sager tillægges en materiel rigtig afgørelse så stor betydning, at retten ikke i samme grad er bundet af parternes tilrettelæggelse af sagen. Det drejer sig om sager om f.eks. ægteskab og forældremyndighed, faderskabsager, værgemålsager, sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse og sager om adoption uden samtykke.

7.2.2. Udvalget har opstillet en række modeller for en mulig ophævelse af advokaters møderetsmonopol i civile sager.

10 af udvalgets medlemmer finder, at de hensyn, som hidtil har båret advokaters møderetsmonopol, i vidt omfang fortsat gør sig gældende i de tilfælde, hvor der skal ske forhandling om en tvist mellem parterne.

Sager, hvori der skal ske forhandling om en tvist, er som regel mere komplicerede end ikke-tvistige sager, og tvistige sager må som udgangspunkt forventes at have en mere indgribende betydning for parterne end ikke-tvistige sager. På den baggrund findes hensynet til at sikre klienterne den bedst kvalificerede bistand fortsat at tale med afgørende vægt for at opretholde advokaters møderetsmonopol i de egentlige tvistige sager, idet advokater i kraft af deres uddannelse, Advokatrådets tilsyn, disciplinærreglerne mv. fortsat må anses for bedst kvalificerede i relation til retssager, hvori der skal ske forhandling om en tvist.

Også hensynet til at sikre domstolene, at alle aktører – herunder parternes repræsentanter – formår at bidrage aktivt til en effektivisering og koncentration af processen, findes efter udvalgets opfattelse fortsat at tale med betydelig vægt for at opretholde advokaters møderetsmonopol i sager, hvori der skal ske forhandling om en tvist. I sager, hvori der skal behandles en tvist, stilles der således krav til partsrepræsentantens viden om – og erfaring med – såvel den materielle som den processuelle håndtering af sagerne, bl.a. for ikke at sinke processen unødigt.

De 10 medlemmer af udvalget finder derfor, at en eventuel lempelse af reglerne om advokaters møderetsmonopol alene bør bestå i fri adgang til at møde som procesfuldmægtig i den forenkledte inkassoprocess og under udlægsforretninger i fogedretten, hvor der ikke skal ske behandling af en tvist, jf. den under punkt 7.2.3. nedenfor beskrevne model A.

Det er overvejet, hvorvidt de samme hensyn gør sig gældende med samme vægt i fogedretternes behandling af udlægsforretninger, dvs. i forbindelse med en efterfølgende fogedsag i en sag behandlet efter den forenkledte inkassoprocess og i forbindelse med ud-